

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย ในปัจจุบัน*

Political Tactics of the Thai Youth Movement at Present

นิพนธ์ เครื่องสนุก, มุจลินท์ นทีประสิทธิ์พร, ณัฐพร อินทะกันต์ และพลอยพัชชา ไคว์สุวรรณกิจ

Nippeach Krueangsanuk, Mujalin Nateeprasittiporn, Nattaporn Intagun

and Ploypatcha Kowsuwankit

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

North-Chiang Mai University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nippeach@northcm.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้นำเสนอเพื่อต้องการศึกษาด้วยกระแสสังคมที่ให้ความสนใจกับขบวนการเคลื่อนไหวรูปแบบใหม่ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยและบางขบวนการเคลื่อนไหวถูกยอมรับพร้อมทั้งมีเสียงตอบรับและได้รับความนิยมนิยมชมชอบอย่างแพร่หลายในประเด็นขับเคลื่อนทางการเมืองและยุทธวิธีการเคลื่อนไหวที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดและยังทรงอิทธิพลต่อผู้มีอำนาจได้ไม่มากนักน้อย การใช้ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างการรับรู้ต่อสังคมไทยและเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานตามชนบทหรือวิถีชีวิตกับดักสำคัญคอยกีดกันเสรีภาพมนุษย์ที่พึงมีจึงเกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมหลากหลายสาขาอาชีพให้เราพบเห็นในพื้นที่ออนไลน์และออฟไลน์มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาได้ค้นพบว่า ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวอันส่งผลให้ขบวนการคนรุ่นใหม่ค่อนข้างประสบความสำเร็จ ด้วยยุทธวิธีการสร้างการรับรู้สาธารณะ ยุทธวิธีการอารยะขัดขืน ยุทธวิธีการลงชื่อทางกฎหมาย ยุทธวิธีการระดมมวลชนในโซเชียลมีเดีย ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มดาวดิน กลุ่มยังไผ่ดัดกลับ กลุ่มนักเรียนแล้ว กลุ่มเยาวชนปลดแอก ซึ่งกลุ่มเคลื่อนไหวเหล่านี้เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่เพื่อออกมาขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอีกทั้งการใช้ยุทธวิธีใหม่ในการเคลื่อนไหวต่างจากคนรุ่นเก่า

คำสำคัญ: ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมือง; กลุ่มคนรุ่นใหม่; ประเทศไทย

*ได้รับบทความ: 10 มิถุนายน 2567; แก้ไขบทความ: 24 กรกฎาคม 2567; ตอบรับตีพิมพ์: 19 สิงหาคม 2567

Received: June 10, 2024; Revised: July 24, 2024; Accepted: August 19, 2024

Abstract

This academic articles presented for studies by social trends interesting with new social movement of the new generation in Thailand, some movements have been accepted and received a response and have gained widespread popularity regarding political issues and different movement tactics and still have more or less influence on those in power. Using movement strategy to create awareness of Thai society and change the norms according to customs or the way of life is an important trap that erodes the freedom that people should have. Therefore, there have been social movements in many professions that we can see in the online space and even more offline.

However, from the study it was discovered that only the movement tactics that result in the relatively successful new generation movement. With tactical of movement public awareness ,civil disobedience, tactics legal Signing and tactics for mobilizing the masses on social media, etc. For example, Dao Din group, Young Pride Club group. Bad students group, Free Youth group These movement groups represent the new generation to come out and open problems occurring in Thai society, as well as using new tactical for movement that are different from those of the older generation.

Keywords: Political Tactics; Thai Youth; Thailand

1. บทนำ

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองในอดีตส่วนใหญ่มีข้อเรียกร้องจากกลุ่มแรงงานหรือกลุ่มผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและผลประโยชน์ทางการเมือง เป็นต้น กระทั่งมาถึงปัจจุบันเกิดสถานการณ์ทางการเมืองขึ้นอย่างโกลาหล เช่น การชุมนุมประท้วง และการเรียกร้องทางการเมืองเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในผลประโยชน์ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยนักวิชาการได้ให้ความหมายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น หมายถึง “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่” (New Social Movements) โดยกลุ่มการเคลื่อนไหวเป็นคนชนชั้นกลางและมีรูปแบบเคลื่อนไหวไปในทิศทางของการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ (The rights movements) รวมทั้งขบวนการเคลื่อนไหวสามารถรวมตัวกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการแต่เป็นผู้มีอุดมการณ์เดียวกันและกลุ่มเคลื่อนไหวมีความคับข้องใจจากการถูกลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงต้องการต่อสู้เพื่อช่วงชิงอัตลักษณ์ (identity) เพื่อรังสรรค์ค่านิยมใหม่แทนที่ค่านิยมดั้งเดิม (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540, หน้า 3) ด้วยการต่อสู้ของกลุ่มคนรุ่นใหม่มีข้อแตกต่างจากกลุ่มคนรุ่นเก่าในเชิง

ยุทธวิธีการต่อสู้สองประการ 1) บริบทสังคมและการเมืองที่เปลี่ยนไปเกิดความระส่ำระสายทางการเมืองและความตื่นตัวของประชาชน เช่น สถานการณ์โควิด 19 ทำให้ประชาชนเริ่มหันมาสนใจสื่อที่อยู่ในมือมากขึ้น การถูกกดดันจากการดำเนินวิถีชีวิตของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจและความอ่อนแอของฝ่ายบริหารที่ไม่สามารถสร้างหลักประกันความมั่นคง ปลอดภัยให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง นับตั้งแต่ปี 2563 เหตุการณ์เคลื่อนไหวจากกลุ่มคนชนชั้นกลางอย่างเยาวชนรุ่นใหม่จึงรวมตัวแบบไฟลามทุ่งแบบไม่มีแกนนำด้วยซ้ำไป 2) นวัตกรรม การต่อสู้เชิงอำนาจทางการเมืองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่และตัวแสดงที่มีความแตกต่างหลากหลายมากกว่าการต่อสู้เช่นในอดีตที่ให้ความสำคัญเชิงสถาบันมากกว่า เห็นได้จากยุทธวิธีเคลื่อนไหวการเมืองของกลุ่มเสื้อเหลือง-เสื้อแดงแม้มีการระดมมวลชนได้อย่างล้นหลามแต่ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวลอกเลียนแบบกัน เช่น การชุมนุมสนามหลวง บุกลี้ถรณ์ทำเนียบรัฐบาล ปิดท้องถนนเพื่อสร้าง เผาอาคารสถานที่ และปิดสนามบินสุวรรณภูมิ ยุทธวิธีในอดีตเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองค่อนข้างล้าสมัยเมื่อเทียบกับกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน อีกทั้งเป็นยุทธวิธีการอยู่นอกเหนือบทบัญญัติพึงกระทำตามหลักรัฐธรรมนูญ และไม่มีข้อเรียกร้องใดที่อ้างถึงการประท้วงเพื่อสิทธิขั้นพื้นฐาน (เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ, 2555, หน้า 145-151) สอดคล้องกับขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการออกมาเรียกร้องทางการเมืองและเป็นเชื้อเพลิงสำคัญในการสร้างยุทธวิธีหลากหลายเพื่อปลุกเร้าใจมวลชน

ดังนั้น เมื่อก่อเกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองแบบใหม่ ณ ปัจจุบัน จึงแปรเปลี่ยนยุทธวิธีการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างอิทธิพลมากกว่ายุทธวิธีดั้งเดิม โดยเฉพาะยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความตื่นตัวตื่นรู้ในเหตุการณ์ทางการเมืองและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ทุกรอบด้าน มากยิ่งขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตามพบว่าขบวนการเคลื่อนไหวแบบใหม่ภายในกลุ่มคนรุ่นใหม่เกิดยุทธวิธีที่มีความหลากหลายมากกว่ายุทธวิธีแบบเดิมและความยืดหยุ่นค่อนข้างสูงเพื่อเพิ่มการปฏิรูปสังคม วัฒนธรรมแบบใหม่ให้ได้ทั้งความทันสมัย ปลุกเร้าความรู้สึก อารมณ์นึกคิด จิตสำนึก อย่างแยบยล ยกตัวอย่างเช่น การใช้เพลง “แฮมทาโร่” การ์ตูนญี่ปุ่นของแก๊งหนูแฮมเตอร์โดยโฆษณาเพื่อชักชวนประชาชนออกมาเคลื่อนไหวร่วมกัน หรือการสร้างโพสต์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้วิชาการ จัดกิจกรรมเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างผู้สนใจและประสานงานกับขบวนการหรือหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเมื่อเทียบเคียงกับการเคลื่อนไหวแบบเก่าจะใช้เพลงปฏิวัติเพื่อปลุกใจผู้ร่วมขบวนการเคลื่อนไหว (เพ็ญพรรณ อินทปนต์, 2563) หรือการสร้างกระแสแนวคิดเรื่องการศึกษาาระบบการปกครองคอมมิวนิสต์ในหมู่นักศึกษาชนชั้นกลาง แม้กระทั่งกลุ่มเคลื่อนไหวการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีชื่อเสียงและนำมาศึกษาผ่านบทความ ได้แก่ กลุ่มดาวดิน กลุ่มยังไพรด์คลับ กลุ่มนักเรียนเลว กลุ่มเยาวชนปลดแอก

ฉะนั้นคณะผู้เขียนต้องการตอบวัตถุประสงค์ว่า กลุ่มคนรุ่นใหม่สามารถสร้างยุทธวิธีเพื่อเคลื่อนไหวภายใต้สภาวะโอกาสทางการเมืองที่ไม่ค่อยเอื้ออำนวยหรือเปิดโอกาสให้เคลื่อนไหวได้เป็นอย่างดี เพียงแค่

เน้นเป้าหมายผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่พึงมีมากกว่าแต่นั้นก็ได้หมายความว่าขบวนการอื่นจะไม่ละเลยปัญหาในสังคมเรื่องอื่นๆ ด้วยความสนใจใคร่รู้และต้องการศึกษายุทธวิธีการเคลื่อนไหวที่เป็นเป้าหมายสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกในอุดมการณ์และเป็นสื่อกลางต้นแบบกลุ่มคนรุ่นใหม่ตามกระแสนิยมในรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยของสากลโลกให้แก่คนรุ่นใหม่สืบต่อไป ฉะนั้นคณะผู้เขียนจึงได้นำแนวคิดเรื่องยุทธวิธีการเคลื่อนไหวอย่างสังเขปเพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าและอภิปรายผลบทความวิชาการนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. แนวคิดยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมือง

นักวิชาการตะวันตกหลายท่านต่างก็พยายามมองปรากฏการณ์ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองแบบใหม่โดยพวกเขาได้กล่าวถึงขบวนการเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมต่างๆ เหล่านี้ส่งผลต่อมุมมองการศึกษาแนวคิดการระดมขบวนการทางสังคมที่รวมตัวกันจากปัญหาความคับข้องใจ (grievance) จนทำให้เกิดการกระทำรวมหมู่ (collective action) ซึ่งการเคลื่อนไหวจะสำเร็จได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรด้านเงิน แรงงาน และความเป็นหนึ่งเดียวเพราะกลุ่มเคลื่อนไหวคือผู้ถูกกีดกันออกจาก การต่อสู้ภายนอกเขตทางการเมือง (excluded group) โดยใช้ยุทธวิธีขัดขวางระบบการเมืองปกติ (disruptive tactics) จากการระดมมวลชนและระดมผู้สนับสนุนด้วยวิธีการชุมนุมและประท้วงหรือการสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันภายในขบวนการ (McCarthy, & Zald, 1977, pp. 1212-1241) ในบางครั้งการใช้ยุทธวิธีขัดขวางระบบการเมืองปกติอาจนำมาสู่ผลดีหรือผลเสียต่อการชุมนุมอย่างหลายๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ในทางกลับกัน Sidney Tarrow (1998, pp. 77-81) ได้อธิบายว่าขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองจะประสบความสำเร็จได้นั้นไม่เพียงแต่ใช้การระดมทรัพยากรคนหรือเงินเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น แต่โครงสร้างทางการเมืองย่อมเป็นใบเบิกทางสำคัญเช่นเดียวกันที่กลุ่มเคลื่อนไหวสามารถบรรลุข้อเรียกร้องได้อย่างดีหากโอกาสทางการเมืองเปิดย่อมส่งผลต่อการขยายสิทธิทางการเมืองให้มีแนวร่วมอย่างเป็นทางการซึ่งการมีแนวร่วมจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลคือแรงสนับสนุนหรือผู้เป็นตัวแทนในการเจรจารวมไปช่วยป้องกันการปราบปราม การปกครองจากรัฐเผด็จการส่วนรัฐประชาธิปไตยเองก็เปิดโอกาสให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวอย่างเน่นนอน แม้ว่าเกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มแนวร่วมของกลุ่มชนชั้นนำแต่ผู้สูญเสียอำนาจมักกลับมาให้การสนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวได้ง่ายขึ้น

อย่างนั้นไม่ได้มีเพียงแค่นักวิชาการ Tarrow ที่กล่าวถึงยุทธวิธีการเคลื่อนไหวโดยใช้กลุ่มชนชั้นนำเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนทางการเมือง ยุทธวิธีการต่อสู้ทางการเมืองเกิดขึ้นได้อีกหลากหลายมุมมองพร้อมกันเพื่อสร้างผลสะท้อนให้แก่ขบวนการเคลื่อนไหวซึ่งมุมมองของ Charl Tilly (1977, pp. 53-55) มองว่ายุทธวิธีเหล่านี้เป็นเครื่องมือหลักช่วยขับเคลื่อนผ่านกลยุทธ์ของผู้เรียกร้องภายในขบวนการได้

เป็นอย่างดี ซึ่งเขานำเสนอไว้สามยุทธวิธี ได้แก่ 1) ยุทธวิธีการขัดขวางทำลายระบบการเมืองปกติ เช่น การอารยะขัดขืน (civil disobedience) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงข้อกฎหมายไร้ความชอบธรรมเพื่อดึงดูดคนในสังคมให้เข้าร่วมสนับสนุนการเคลื่อนไหว หรือ บอยคอต (boycott) เป็นวิธีการขัดขวางผลประโยชน์ โดยทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมแต่ไม่ถือว่าละเมิดต่อหลักกฎหมาย และการนั่งประท้วง (sit-ins) นั่งประท้วงเพื่อต่อต้านฝ่ายตรงข้ามในเขตพื้นที่หวงห้ามนั้นเนื่องด้วยกลุ่มเคลื่อนไหวไม่ได้สรรพกำลังหรืออำนาจมากพอต่อต้านฝ่ายตรงข้าม 2) ยุทธวิธีการใช้ความรุนแรง คือ วิธีการโจมตีอย่างรุนแรงจนนำมาสู่ความบาดเจ็บเสียหายต่อบุคคลและทรัพย์สินโดยมีวิธีการเคลื่อนไหวนี้แตกต่างจากยุทธวิธีอื่นเนื่องจากเป็นวิธีการที่สังคมภายนอกไม่ยอมรับและไร้ระเบียบ 3) ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ ยุทธวิธีนี้อยู่ในระดับการยอมรับภายใต้ระบบการปกครองแบบสังคมประชาธิปไตยผ่านวิธีการงดใช้ความรุนแรง ด้วยการหันมาเจรจาต่อรองหรือเดินขบวน ล็อบบี้ตัวแทนพรรคการเมืองซึ่งเป็นยุทธวิธีการต่อสู้อย่างสันติ

จากการถอดบทเรียนผ่านมุมมองยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของ Tilly ทำให้คณะผู้เขียนรู้สึกสะท้อนแนวคิดเรื่องยุทธวิธีการต่อสู้ต่อรองทางอำนาจหรือยุทธวิธีการกดดันพรรคการเมืองแต่การเรียกร้องนั้นต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ กติกาของสถาบันทางการเมืองเช่นเดียวกับขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศไทยหลายๆ กลุ่มได้หยิบยกยุทธวิธีการเคลื่อนไหวตามระบบช่องทางการเมืองปกติแม้สุดท้ายข้อเสนอในการเรียกร้องมีความเข้มข้นและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเคลื่อนไหวได้อย่างทันห้วงที่ก็ตาม แต่ปัจจุบันปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศไทยโดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่เข้าใจสถานการณ์ทางการเมืองและปรับเปลี่ยนรูปแบบยุทธวิธีการเคลื่อนไหวให้สังคมมีการยอมรับและหันกลับมาทำความเข้าใจระบบโครงสร้างการเมืองที่เป็นต้นตอปัญหาสำคัญด้วยยุทธวิธีการระดมมวลชนทั้งแนวร่วมผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยได้มากยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Gemma Edwards (2014, pp. 63-69) เขาเสนอความคิดในลักษณะองค์การเคลื่อนไหวคือ กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการซึ่งอยู่ในความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจนส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่มเคลื่อนไหวอื่นผ่านการระดมพลจากสื่อมวลชนเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ความคิดเห็นสาธารณะ” (public opinion) และการกระจายข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ (media) มีส่วนกระตุ้นช่วยผลักดันให้ขบวนการเคลื่อนไหวกระพือขึ้น โดยการใช้เสียงของสาธารณชนช่วยปกป้องปัญหาการเผชิญหน้ากับกลุ่มต่อต้าน (counter-movement) ฉะนั้นการรวมตัวของเครือข่ายในความสัมพันธ์ไม่เป็นทางการระหว่างกลุ่มบุคคล สมาคม หรือองค์กร มักมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและวัฒนธรรมบนพื้นฐานของอัตลักษณ์ร่วมกันทำให้การแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรขบวนการเคลื่อนไหวได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเคลื่อนไหวอื่นตามมาด้วย หากกลุ่มเคลื่อนไหวใดไม่ได้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวแต่ยังคงมีความสัมพันธ์แบบทางการ

ภายในขบวนการเคลื่อนไหวระหว่างบุคคลกลุ่มอื่นแฝงอย่างทับซ้อนระหว่างกันโดย Edwards กล่าวว่าเครือข่ายทางสังคมเหล่านี้ล้วนดำรงอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว ขบวนการเคลื่อนไหวทุกกลุ่มล้วนเป็นพันธมิตรระหว่างองค์กรขบวนการเคลื่อนไหว

รวมไปถึงนักวิชาการไทยก็ได้ให้ความหมาย “ยุทธวิธีการเคลื่อนไหว” หมายถึง การสร้างกรอบนิยามปัญหา (framing process) ที่เกิดขึ้นรวมไปถึงสาเหตุของปัญหาและความมีเหตุผลของปัญหาความเดือดร้อนภายในสังคมเพื่อให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อระดมมวลชนสาธารณะร่วมกันโดยใช้ยุทธวิธีการทางความคิด ผ่านมิติของความหมายทางอุดมการณ์ ความเชื่อทางการปลูกฝังความคิด จิตสำนึกเพื่อให้ประชาชนได้เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเป็นผู้เห็นอกเห็นใจต่อปัญหาและยังมียุทธวิธีเพื่อหากรอบแนวทางออกของปัญหาในการต่อสู้ของขบวนการเคลื่อนไหวอาจทำให้สามารถแทรกซึมแนวคิดผ่านพื้นที่สาธารณะทางสังคมได้เป็นอย่างดีแม้ว่าขบวนการเคลื่อนไหวจะหยุดนิ่งหรือตายตัวตามสภาวการณ์การเมืองไม่เอื้อขณะการเคลื่อนไหวการเมืองก็ตาม (เอกพลณัฐ ญัฐพัชร์นันท์, 2556, หน้า 181-204)

เช่นเดียวกับงานวิจัยของกมลวรรณ ทับทิมทอง (2566) ศึกษาเรื่อง ยุทธวิธีและนวัตกรรมการเคลื่อนไหวด้วยสื่อสังคมออนไลน์: ศึกษาเปรียบเทียบขบวนการเคลื่อนไหว “The Umbrella Movement” กับ “คณะประชาชนปลดแอก” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ศึกษายุทธวิธีการต่อสู้ของกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างใกล้ชิดกับบทความชิ้นนี้อย่างมาก และเจอข้อค้นพบคือ ทั้งสองกลุ่มเคลื่อนไหวออนไลน์เหมือนกันแต่กิจกรรมที่เกิดขึ้นจะมีความแตกต่างกันโดยการเคลื่อนไหวออนไลน์จะมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ที่ออกมารวมตัวกันชุมนุมเคลื่อนไหว เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเวทีเสวนา การจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ การจัดนิทรรศการรำลึกถึงผู้เสียสละจากการเคลื่อนไหวในอดีต การจัดมินิคอนเสิร์ตเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ เพราะฉะนั้นการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เคลื่อนไหวถือว่าเป็นนวัตกรรมการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยเคลื่อนไหวกรอบกับสถานการณ์โควิด 19 ในประเทศไทยและลดการใช้ต้นทุนและทรัพยากรในการเคลื่อนไหวอีกด้วย งานวิจัยชิ้นนี้ยังพบอีกว่าขบวนการ The Umbrella Movement กับ คณะประชาชนปลดแอก ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการสร้างยุทธวิธีดึงมวลชนให้สนใจและติดตามขบวนการเคลื่อนไหวด้วยการต่อสู้อย่างสันติวิธี

ทั้งนี้ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะได้สรุปความหมายเกี่ยวกับยุทธวิธีต่อสู้หลายความคิดจากนักวิชาการตะวันตกและนักวิชาการไทยถึงยุทธวิธีการต่อสู้ทางการเมืองอย่างเป็นระบบแบบแผนและมีความจำเพาะเจาะจง เช่น ยุทธวิธีการต่อสู้ท้าทายระบบการเมืองปกติ ยุทธวิธีการสร้างเครือข่ายสังคม ยุทธวิธีการใช้ความรุนแรง และยุทธวิธีการใช้ช่องทางการเมืองปกติ ยุทธวิธีการกำหนดกรอบโครงปัญหา และยุทธวิธีและนวัตกรรมการเคลื่อนไหวด้วยสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่ชวนผู้อ่านบทความได้ทราบถึงการแบ่งแยกประเภทยุทธวิธีการเคลื่อนไหวที่คณะผู้เขียนค้นคว้าผ่านทางหนังสือ ตำรา บทความวิจัย บทความวิชาการ และข่าวสารเว็บไซต์ ในการนำมาวิเคราะห์หรือเรียงพัฒนาการยุทธวิธีเคลื่อนไหวทางการเมือง

เมืองตั้งแต่อดีตจวบจนถึงยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันอันเป็นโจทย์คำถามที่สำคัญ และเป็นข้อสงสัยของคณะผู้เขียนบทความจนนำมาสู่การแสวงหาองค์ความรู้ต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาการยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย ย้อนกลับไปเมื่ออดีตก่อนหน้านั้นกับเหตุการณ์ปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475 โดยบทความชิ้นนี้ได้ทางประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยเหตุการณ์ที่พลิกโฉมรูปแบบการปกครองโดยกลุ่มนักศึกษาหัวก้าวหน้าไม่เคยเลือนลางจากความทรงจำบนหน้าประวัติศาสตร์ประเทศไทย รวมถึงเป็นสารตั้งต้นให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ทุกรุ่นสืบทอดเจตนารมณ์จากรุ่นสู่รุ่น ด้วยเหตุผลประการนี้ คณะผู้เขียนจึงศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกใช้อุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ไทยเพียงบางกลุ่มจากช่วงเวลาสำคัญ เนื่องจากเน้นศึกษาประเด็นสำคัญโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมายและยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ คณะผู้เขียนมิได้มีเจตนาละเลยขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองกลุ่มอื่นๆ ในทุกเหตุการณ์ยังคงเป็นการเรียกร้องที่มีคุณค่าและไม่เคยพราเลือนจากความรู้สึกนึกคิดของคณะผู้เขียนแต่อย่างใด

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเยาวชน 14 ตุลาคม 2516 ประวัติศาสตร์ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองตั้งแต่อดีตล้วนเป็นเหตุการณ์ปลุกระดมความตื่นตัวของกลุ่มคนรุ่นใหม่และนักศึกษาโดยคณะผู้เขียนเริ่มต้นทำความรู้จักกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยบทบาทนักศึกษาในช่วงเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 โดยมีผู้จุดประกายการเคลื่อนไหวคือ “ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย” (ศ.น.ท.) ส่งผลให้เกิดองค์กรนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและโรงเรียน อาชีวะต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อออกมาเรียกร้องรัฐธรรมนูญร่วมกัน ในขณะนั้นกลุ่มนักศึกษาเองก็เลือกวิธีการเคลื่อนไหวอย่างสันติวิธีผ่านช่องทางการเมืองปกติด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องสิทธิเสรีภาพภายใต้รูปแบบการปกครองประชาธิปไตยเมื่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีมติให้เลื่อนการสอบและปล่อยตัวนักศึกษาที่เป็นแกนนำเคลื่อนไหวเรียกร้องรัฐธรรมนูญ 13 คนจึงสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้ร่วมขบวนการอย่างมากทำให้พวกเขาตัดสินใจใช้ยุทธวิธีต่อสู้แบบอหิงสา เช่น การประท้วงทั้งกลางวันและกลางคืน

กระทั่งนำไปสู่ยุทธวิธีรุนแรงที่โดยนักเรียนมัธยมและนักเรียนอาชีวะจากวิทยาลัยและสถาบันในกรุงเทพฯ กับต่างจังหวัดส่งตัวแทนขึ้นมาประกาศงดสอบ งดเรียนรวมถึงร่วมต่อสู้สลับกับการประท้วงชุมนุม อภิปราย มีการร้องเพลง การแสดงละคร การอ่านบทกวีดำเนินทั้งคืน ภายหลังจากเหตุการณ์เรียกร้องครั้งนั้นส่งผลสะท้อนให้มิแน่วร่วมนักศึกษาเชียงใหม่ ศูนย์นิสิตนักศึกษาภาคใต้ ศูนย์นักเรียนนักศึกษาโคราช โดยการสร้างยุทธวิธีการเผยแพร่แนวคิดสังคมนิยมแบบประชาธิปไตยให้นำไปสู่ขบวนการนักศึกษาต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยไปสู่เป้าหมายอื่นมากขึ้น (จารุวัฒน์ เกียรติวรรณ, 2549, หน้า 219-224)

2. ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ 6 ตุลาคม 2519 ย้อนรอยเหตุการณ์เคลื่อนไหวในอดีตวันที่ 6 ตุลาคมเป็นวันที่สูญเสียไม่ต่างจากเหตุการณ์ 14 ตุลาถือว่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันมาอย่างยาวนาน

และเป็นความซับซ้อนใจของประชาชนเกี่ยวกับบุคคลที่สังคมคิดเห็นว่าเป็นผู้บงการเหตุการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมาผสานกับการเฟื่องฟูของอุดมการณ์สังคมนิยมจากกลุ่มขบวนการต่อสู้ของกรรมกร กลุ่มชาวนา และขบวนการเคลื่อนไหวกลุ่มอื่นๆ ต่อจากนั้นกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตัดสินใจรวมพลังให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยงดสอบ เพื่อร่วมการประท้วงขับไล่จอมพลถนอม กลุ่มชมรมนาฏศิลป์และการละครในมหาวิทยาลัยเองก็ได้จัดการแสดงละครเรียกร้องให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการเข้าร่วมการต่อสู้เพื่อสะท้อนภาพไฟฟ้าที่ถูกสังหารจังหวัดนครปฐม กระทั่งการรณรงค์ประสบผลสำเร็จจนทำให้มหาวิทยาลัยต้องประกาศเลื่อนการสอบออกไปอย่างไม่มีกำหนด ในอีกทางรัฐได้ใช้วิธีความรุนแรงจัดการกับกลุ่มนักศึกษาด้วยการจัดตั้งองค์กรฝ่ายขวาเพื่อต่อต้านขบวนการนักศึกษา วิธีปิดล้อม ใส่ร้ายป้ายสี และโฆษณาทำลายภาพลักษณ์ การจัดตั้งกลุ่มกระหังแดง และอีกหลายกลุ่มเพื่อให้ร่วมกันในการทำลายขบวนการนักศึกษา (ใจ อึ้งอาภรณ์ และคณะ, 2544, หน้า 63-166)

เห็นได้ว่า ยุทธวิธีการต่อสู้ของขบวนการนักศึกษาไม่ต่างกับเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคมแต่กลับเป็นได้รับผลด้วยความสูญเสียอย่างมหันต์ ภายหลังเหตุการณ์ส่งผลให้ขบวนการเคลื่อนไหวโดยกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้เติบโตและเกิดคำถามตามมาถึงกลุ่มต่อสู้โดยขบวนการนักศึกษาจางหายไปได้อย่างไร

3. ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวขบวนการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย โดยการทำงานเพื่อต่อสู้กับการเมืองหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 จึงทำให้องค์กรนักศึกษานี้ดำเนินขบวนการเคลื่อนไหวผ่านกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะ จากนั้นกลุ่มสหพันธ์นักศึกษาเกิดขึ้นภายหลังเมื่อปี พ.ศ.2527-2540 จากเหตุการณ์นองเลือดในอดีตเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2516-2519 กินเวลาหลายปีทำให้ความตื่นตัวทางการเมืองลดลงมากกว่าครั้งที่นักศึกษายุคคนเดือนตุลาเป็นหัวหอกของการเคลื่อนไหว แม้ในมิติความเป็นผู้นำทางการเมืองอาจมีไม่เพียงพอเท่าในอดีต กลุ่มสนท.ก็มีความพยายามออกมาเคลื่อนไหวและอยู่เป็นแนวร่วมกับองค์กรเคลื่อนไหวอื่นที่มีกระแสแนวร่วมมวลชนล้นหลามถึงเป็นเพียงกลุ่มเคลื่อนไหวขนาดเล็กแต่ก็พอสานต่ออุดมการณ์ของกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวกลุ่มคนเดือนตุลาได้พอสมควร กลุ่มจึงเลือกใช้ยุทธวิธีที่ไม่มีความรุนแรงมีการออกแบบการเคลื่อนไหวในลักษณะความรุนแรงและเน้นความเร็วควบคู่กัน เช่น ถือป้ายผ้า เผาหุ่น วางหรีด แกล้งการณ์ กิจกรรมรณรงค์ การจัดประชุม สัมมนา เป็นต้น ยุทธวิธีเหล่านี้ทำให้กลุ่มสามารถแย่งชิงพื้นที่สื่อมวลชนในการนำเสนอประเด็นความคิดเห็นต่อสาธารณะในการเรียกร้องปัญหาของตนเอง (อุเชนทร์ เชียงแสน, 2561, หน้า 145-147)

หลังจากเหตุการณ์เคลื่อนไหวนองเลือด เมื่อเข้าสู่เหตุการณ์พฤษภาคม 2535 ในช่วงสี่สัปดาห์ทางการเมืองมีตัวแสดงใหม่ เช่น กลุ่ม NGOs หรือกลุ่มปฏิบัติการเมือง เริ่มเติบโตมากขึ้นและเข้าไปมีส่วนร่วมของนักศึกษาในฐานะพันธมิตรทางการเมือง และนักศึกษาเป็นเพียงแค่เครื่องมือทางการเมืองโดยเป็นตัวละครหลักที่มีบทบาทนำในขบวนการเพียงเท่านั้น ด้วยโครงสร้างทางการเมืองเปิดกว้างทำให้กลุ่มคนชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับการเมืองที่มีความซับซ้อนกว่าเดิมจึงส่งผลต่อรูปแบบการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

ไปค่อนข้างมาก (Prachathai Online, 2016) คณะผู้เขียนจึงนำผู้อ่านเข้าถึงแก่นแกนสาระในการเลือกสรร ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่รุ่นใหม่ในสังคมไทย

4. ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย ปรากฏการณ์ข้างต้นเกี่ยวข้องกับ การสร้างพลังมวลชนในการเคลื่อนไหวจากกลุ่มคนรุ่นเก่าโดยตรงเพื่อพัฒนาอุดมการณ์ตามกระแสนทางความคิดแบบคนรุ่นใหม่ประชาธิปไตย เหนือสิ่งอื่นใดจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลคณะผู้เขียนมีข้อค้นพบว่า พัฒนาการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่รุ่นใหม่มีความแตกต่างจากอดีตค่อนข้างมากในแง่ของความเข้มแข็งขององค์กรภายในขบวนการ ในอดีตกลุ่มคนรุ่นใหม่ นักศึกษาเคลื่อนไหวอย่างเป็นองค์กร และมีการทำงานแบบทางการอย่างเข้มข้นรวมถึงเป้าหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมแบบเสรีนิยมแต่สิ่งที่ยังคงหลงเหลือทรงคุณค่าให้แก่คนรุ่นหลังคือ “เพื่อนพ้องอุดมการณ์” ยังไม่จางหาย ด้วยเหตุผลประการนี้ คณะผู้เขียนได้สืบค้นขบวนการเคลื่อนไหวแบบใหม่ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ปัจจุบันที่มีเป้าหมายต่างกันโดยเน้นศึกษาทำความเข้าใจด้านยุทธวิธีการเคลื่อนไหวในบรรยากาศทางการเมืองที่มีความคลุมเครือสูง รวมไปถึงเงื่อนไขทางเศรษฐกิจจนเกิดภาวะตึงเครียด เศรษฐกิจฝืดเคือง และการศึกษาไทยมุ่งเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีมากกว่าการปลูกฝังจิตสำนึกทางความคิดแบบระบอบคอมมิวนิสต์อย่างในอดีตเมื่อเกิดปัจจัยหลายมุมมอง

ขณะเดียวกันเพียงแค่วิธีศึกษาทางทฤษฎีคงไม่เพียงพอต่อการอธิบายยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างทั่วถึง หากแต่จะทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับประเด็นการศึกษาครั้งนี้ ยังพบงานศึกษาเรื่อง “ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่: จุดยืนประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต” โดยผู้ศึกษาทำการสรุปถึงการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่เพื่อโลกประชาธิปไตยอย่างถึงรากถึงโคนไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปิดประตูไปสู่โลกภายนอกหรือสังคมสาธารณะตลอดจนการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นการต่อสู้เพื่อส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่มีต้นแบบการพัฒนาประชาธิปไตย ฉะนั้นกลุ่มคนรุ่นใหม่จึงเป็นตัวแปรสำคัญเพื่อผลักดันการสร้างสังคมหรือการเมืองแบบใหม่เพื่อก้าวข้ามผ่านการเมืองรุ่นเก่าโดยการสร้างพื้นที่ของตนเองให้กว้างขวางมากกว่าการต่อสู้โดยใช้ระบบผู้แทนเพื่อหาหรือแต่เป็นการต่อสู้ทุกเพศ ทุกชนชั้น ทุกอายุ ร่วมกันกระโดดเข้าสู่พื้นที่แห่งโอกาสในการเคลื่อนไหวอย่างไม่ถูกกีดกัน ถูกข่มขู่ภายใต้อำนาจของใครก็ตาม (ศิริสุตา แสงทอง, 2564, หน้า 287-297)

คณะผู้เขียนจึงขอเลือกศึกษากลุ่มเคลื่อนไหวที่เป็นกระแสสังคมคนรุ่นใหม่และสามารถสร้างแรงกระเพื่อมทางสังคมเพื่อให้เห็นภาพความชัดเจนหลายกลุ่มหลายมุมมองมากยิ่งขึ้น ซึ่งคณะผู้เขียนพยายามค้นหาคำตอบผ่านการศึกษายุทธวิธีขบวนการเคลื่อนไหวกลุ่มคนรุ่นใหม่ ฉะนั้นยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่คนรุ่นใหม่มาพร้อมกับยุคโลกาภิวัตน์ที่มีสื่อสังคมออนไลน์ในการผลิตซ้ำข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วให้ทันต่อกระแสโลกผนวกกับสถานการณ์ทางการเมืองการปกครองที่มีหลาย

ฝักฝ่ายและขัดแย้งกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันจึงไม่อาจขวางกันแรงปะทุที่มาจากฝ่ายค้านและการเรียกร้องความเป็นธรรมจากอีกหลายขบวนการเคลื่อนไหวขึ้นเป็นระลอกๆ แต่มักเคลื่อนไหวด้วยคนละกลุ่มและเป้าหมายแตกต่างกันไป ดังนั้นภาพลักษณ์การเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่จึงดูอ่อนแอบ้างและแตกสลายออกเป็นกลุ่มก้อนทำให้การระดมมวลชนลดน้อยลงอาจเป็นเพราะโครงสร้างทางการเมืองปิดๆ เปิดๆ ไม่สม่ำเสมอ และเศรษฐกิจสังคมย่อมแปรเปลี่ยนตามพลวัต

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นเก่าให้ความสนใจกับปัญหาปากท้อง เศรษฐกิจในโครงสร้างส่วนบน ซึ่งเทียบกับคนรุ่นใหม่นั้นกลับมุ่งเน้นไปสู่เป้าหมายปะทุสู่เสรีภาพแบบปัจเจกชนและเป็นขบวนการคนรุ่นใหม่ที่เป็นชนชั้นกลาง เช่น กลุ่มนักเรียน นักศึกษา นักเคลื่อนไหว หรือนักกิจกรรม ที่มีตัวแสดงหลากหลายโดยเริ่มต้นที่กล้าเปลี่ยนแปลงสังคมดั้งเดิมด้วยการสร้างอัตลักษณ์แบบใหม่ ความเข้าใจสังคมแบบใหม่เข้ามาแทนที่สิ่งเก่าจากคนรุ่นเก่า โดยเฉพาะการเลือกต่อสู้ผ่านยุทธวิธีการเคลื่อนไหว เช่น ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวแบบออนไลน์และออนไลน์ควบคู่กันไปด้วย และพยายามชูประเด็นการต่อสู้ส่วนล่าง คือวัฒนธรรม อัตลักษณ์ใหม่ของคนในกลุ่ม ซึ่งมีผลกระทบต่อแนวความคิดของคนรุ่นเก่ากับปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองอย่างมีนัยยะสำคัญ ทั้งนี้ยุทธวิธีทางการเมืองกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงและต่อสู้ทางการเมืองในประเด็นการต่อสู้อย่างประสบความสำเร็จและถูกยอมรับภายใต้ค่านิยมไทย เช่น การแก้ไขกฎหมายโครงการภาครัฐ การแต่งตัวตามเพศสภาพงานรับปริญญามหาวิทยาลัย แฟลชม็อบในมือถือของกลุ่มนักเรียนในกรุงเทพฯ ชูสามนิ้วของเยาวชน เป็นต้น เพื่อจะได้ให้ผู้อ่านได้เห็นยุทธวิธีการเคลื่อนไหวที่สำเร็จโดยการใช้อยุทธวิธีต่างๆ ด้วยเริ่มต้นศึกษากลุ่มเคลื่อนไหว ดังต่อไปนี้

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มดาวดิน กลุ่มดาวดินเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดแบบท้องถื่นนิยมโดยการก่อตั้งกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี พ.ศ.2547 โดยเริ่มต้นกลุ่มขนาดเล็กที่เป็นนักศึกษาอาสาสมัครช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นด้วยการให้ความรู้ด้านกฎหมายเช่น ปัญหาโครงการภาครัฐ ปัญหาสังคม และปัญหานายทุน แม้เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างแต่กลุ่มเคลื่อนไหวดาวดินเลือกให้การต่อสู้เคลื่อนไหวอย่างสันติวิธีในการแก้ปัญหาเนื่องจากเป็นข้อกฎหมายซึ่งต้องมีความแม่นยำในขบวนการโต้กลับ (counter-movement) จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มดาวดินใช้ยุทธวิธีเคลื่อนไหว 1) ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ เช่น การประชาสัมพันธ์ หรือการยื่นหนังสือในศาลปกครองตามกระบวนการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามสิทธิกฎหมายของชาวบ้านอันพึงมี หรือการคัดค้านทางคืนผืนป่า คัดค้านการตั้งเสาไฟฟ้า คัดค้านโรงงานอุตสาหกรรมหรือการขุดเจาะน้ำมัน ปิโตรเรียม เป็นต้น 2) ยุทธวิธีการขัดขวางทำลายระบบการเมืองปกติ เช่น การอารยะขัดขืน (civil disobedience) หากโอกาสทางการเมืองมีข้อจำกัดกลุ่มเลือกกระทำความผิดเพื่อเรียกร้องความชอบธรรมให้เกิดสำนึกในความยุติธรรมแก่ประชาชนต่อมาคือการบอตคอต (boycott) กลุ่มหลีกเลี่ยงการทำงานกับหน่วยงานเกี่ยวข้องกับภาครัฐ และนักศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่มีส่วนร่วมในการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ สุดท้ายใช้วิธีการนั่งประท้วง (sit-in) ใช้วิธีกดดันผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีการแก้ไขปัญหาตามที่เรียกร้อง เช่น การเดินขบวน ประท้วงชุมนุม ล้มเวทีรับฟังความคิดเห็น (EIA) เพื่อให้หน่วยงานทราบปัญหาจากประชาชน 3) ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวต่อสู้ใช้ช่องทางการสื่อสารกับสาธารณะและยุทธวิธีการสร้างเครือข่าย ด้วยสภาพการเมืองไม่เอื้ออำนวย ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558

ดังนั้นการปรับเปลี่ยนยุทธวิธีของกลุ่มด้วยการใช้โซเชียลมีเดียให้กลุ่มที่ได้รับผลกระทบเข้าร่วมกิจกรรมและรณรงค์ทางโซเชียลมีเดียโดยการโจมตีผ่านเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารสาธารณะให้ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนผ่านแรงกดดันทางสังคมจนกระทั่งมีกลุ่มสนใจเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น การรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มฮักบ้านเกิดบ้านเมืองเพี้ย จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น และการสร้างเครือข่ายกับผู้มีจิตสำนึกในประเด็นปัญหาและสร้างเครือข่ายภาคประชาสังคมนอกพื้นที่ ดังนั้นกลุ่มดาวดินจึงเผยแพร่ข้อมูลประเด็นปัญหา ในกรณีของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (P-move) เป็นขบวนการของชาวบ้านหลายพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบในปัญหาที่ดินทำกินเหมือนกันได้รวมตัวเพื่อยกระดับกลุ่มขนาดใหญ่เพื่อต่อต้านภาครัฐ ข้อดีของการเผยแพร่ข่าวสารทางโซเชียลมีเดียยังเป็นกระบอกเสียงสำคัญให้ผู้มีอำนาจหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามาตรวจสอบข้อเท็จจริงอีกด้วย (โชติกา พรหมเพิก และอจิรภาส เพียรชุตทต, 2562, หน้า 510-521)

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่ม Young Pride Club กลุ่มยังไพรด์คลับเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหม่โดยเริ่มก่อตั้งเป็นกลุ่มขนาดเล็กและมีการรวมตัวกันแบบแนวราบ ประเด็นหลักที่กลุ่มต้องการเคลื่อนไหวคือความเท่าเทียมทางเพศกลุ่มตัดสินใจใช้ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติเพียงยุทธวิธีเดียว ได้แก่ 1) ยุทธวิธีสร้างการรับรู้ด้วยการประกาศกิจกรรมในเฟซบุ๊ก กิจกรรมเสวนา กิจกรรมเดินขบวนไพรด์พาเหรด การรณรงค์รายชื่อผ่านเว็บไซต์ Chang เพื่อเรียกมวลชนที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมและมีการโพสต์หรือแชร์เนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิทางเพศ 2) ยุทธวิธีระดมมวลชน กลุ่มได้ขยายแนวร่วมกับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นทั้งสี่ภาคในประเทศไทยและร่วมมือกับตัวแทนพรรคการเมืองเพื่อร่วมผลักดันสิทธิขอเรียกร้องทางกฎหมายผ่านแนวคิดอัตลักษณ์ทางเพศจนสามารถขยายเครือข่ายกับองค์กรการเคลื่อนไหวอื่นโดยการพัฒนาแนวคิดสู่ประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มพนักงานบริการทางเพศได้อย่างสำเร็จ ช่วงหลังเกิดสถานการณ์โควิด 19 ทำให้การเมืองปิดกลุ่มก็พยายามระดมมวลชนในการเคลื่อนไหวโดยเปลี่ยนยุทธวิธีการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองผ่านกิจกรรมสื่อออนไลน์เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องสิทธิอัตลักษณ์ทางเพศและประเด็นสิทธิมนุษยชนอื่นๆ (นิพิพิพัฒน์ เครื่องสนุก, 2566, หน้า 87-101)

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนในสถาบันการศึกษา กลุ่มนักเรียนเหล่านี้ถือว่าเป็นตัวแสดงหลักในการเสริมสร้างแรงกระเพื่อมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านและจุด

ติดความเคลื่อนไหวโดยการขับเคลื่อนทางโซเชียลมีเดียช่วงสถานการณ์โควิด 19 และสภาวะการเมืองปิดล้อมไปด้วยระบอบเผด็จการ รวมไปถึงความคับข้องใจจากการถูกยุบพรรคอนาคตใหม่จึงเกิดการรวมตัวอย่างเป็นทางการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ถือเป็นปรากฏการณ์ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนโดยเลือกใช้ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ เช่น ติดแฮชแท็กทวิตเตอร์ #ไม่เอาระบอบเผด็จการนำไปสู่เชื้อเพลิงที่เรียกว่า “แฟลชม็อบ” การเคลื่อนไหวมีเครือข่ายหลากหลายมากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมถึงมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนที่ยังไม่ได้กล่าวถึง และการชุมนุมในโรงเรียนมัธยมหลายแห่งซึ่งติดเทรนทวิตเตอร์เช่นเดียวกัน ยกตัวอย่าง #เผด็จการออกไปประชาธิปไตยจงเจริญ #เรานับไม่จ้อเผด็จการ #กระดุมใหญ่จะไผ่เผด็จการ หมายความว่าพลังทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเป็นกลไกหลักขับเคลื่อนอุดมการณ์ประชาธิปไตยตามแนวทางของกลุ่มตนเองแต่ก็มีเป้าหมายอย่างชัดเจนคือต่อต้านรัฐบาลทหาร (ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์, 2565, หน้า 298-300)

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวกลุ่มนักเรียนเลว องค์กรนักศึกษากลุ่มนักเรียนเลวจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจนเคลื่อนไหวเรียกร้องนโยบายด้านการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานเพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการออกมาคุ้มครองสิทธินักเรียนจากปัญหาการถูกคุกคามจากหน่วยงานภายในและภายนอก และยกเลิกกฎหรือระเบียบของกระทรวงฯ ที่มีเนื้อหาเป็นการกดขี่นักเรียนและการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนเลวมียุทธวิธีการเคลื่อนไหวคล้ายกับกลุ่มดาวดิน ได้แก่ 1) กิจกรรมขับเคลื่อนปฏิรูปสังคม เช่น ใช้วิธีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ให้กระทรวงยกเลิกการเรียนแบบท่องจำและการแต่งกายของกลุ่มคนหลากหลายทางเพศรวมถึงเรียกร้องให้ยกเลิกแบบเรียนสุขศึกษาที่มีเนื้อส่อเสียดในเรื่องเพศอย่างไม่เหมาะสม / กิจกรรมเป่านกหวีดไล่รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการด้วยการติดแฮทแท็ก “ให้มันจบที่รุ่นเรา” / กิจกรรมแขวนชุดนักเรียนไว้ที่ประตูกระทรวงศึกษาธิการด้วยการเคลื่อนไหวเรื่อง “ชุดนักเรียนไม่ปลอดภัย” เช่น การถูกละเมิดและล่วงเกินทางเพศได้ง่ายแทนที่จะสอนเด็กว่าแต่งตัวอย่างไรให้ปลอดภัย หรือชุดนักเรียนกำหนดเพศสภาพถือเป็นการจำกัดสิทธิทางเพศ / การสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิพื้นฐาน โดยนำแจกหนังสือคู่มือเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเมื่อโดนผู้มีอำนาจมากกว่าละเมิด และแนะนำวิธีการร้องเรียน 2) ยุทธวิธีการขัดขวางทำลายระบบการเมืองปกติ เช่น จัดกิจกรรมเรียนออนไลน์เราจะตายกันหมด โดยแสดงออกเชิงสัญลักษณ์เรียกร้องให้เด็กนักเรียนทั่วประเทศหยุดเรียนออนไลน์หนึ่งอาทิตย์และให้รัฐบาลนำวัคซีนเข้ามาโดยเร็วเพื่อให้เด็กนักเรียนกลับมาเรียนได้ตามปกติ ใช้วิธีการชักชวนให้ไม่เข้าเรียน และเปลี่ยนรูปโปรไฟล์หรือภาพพื้นหลังเป็นข้อเรียกร้องเช็กชื่อแล้วออกจากห้องเรียนออนไลน์ทั้งหมด / จัดการปราศรัยด้วยการร้องเพลงแจวเรือแสดงถึงการใช้เสียงอยู่ท่ามกลางสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งเป็นข้อห้ามฐานฝ่าฝืนพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) การบริหารราชการตามสถานการณ์ฉุกเฉินกระทั่งถูกจับทำให้เยาวชนทำลายรัฐและมองว่าการชุมนุมคือเสรีภาพฉะนั้นกระบวนการทางกฎหมายควรให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา (วุฒิเมศร์ ไกรจริยาเวทย์, 2564)

ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเยาวชนปลดแอก (Free Youth) ในส่วนการก่อตั้งคณะเยาวชนปลดแอกมาจากรวมกลุ่มของคนรุ่นใหม่ โดยการค้นคว้าผลงานวิจัยได้ข้อมูลว่ากลุ่มเคลื่อนไหวมีทั้งเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน ซึ่งคล้ายคลึงกับกลุ่มเคลื่อนไหว The Umbrella Movement ประเทศฮ่องกงในบางประเด็นและต้องการออกมาเรียกร้องการบริหารงานภาครัฐที่มีความล้มเหลวกระทั่งรวมกลุ่มที่ในการสร้างภาคีเครือข่ายและการประสานงานกันอย่างไม่เป็นทางการแม้เป็นการหลวมตัวกันอย่างไรหลวมๆ ไม่มีแกนนำของกลุ่มผ่านสื่อออนไลน์แต่สามารถผนึกกำลังกันได้อย่างประสบผลสำเร็จ ยุทธวิธีการระดมมวลชนในโซเชียลมีเดียเพื่อแจ้งข่าวสารการเคลื่อนไหวแบบเรียลไทม์อีกทั้งใช้สื่อในการนัดหมาย พื้นที่การชุมนุมมีการใช้ข้อความในการเคลื่อนไหวที่มีคำศัพท์เฉพาะ การเขียนป้ายประกาศต่างๆ / การเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์ เช่น การใช้แฟลชม็อบ การใช้สัญลักษณ์มือชูสามนิ้วเพื่อแสดงออกถึงเสรีภาพ เมื่อต้องการเคลื่อนไหวกลุ่มรวมตัวกันผ่านการนัดหมายหลังเวลาเลิกงานโดยการชุมนุมอย่างสันติ ส่วนมากมักเลือกใช้สถานที่สาธารณะหรือสถานที่สำคัญในการรวมตัวบ่อยครั้งถูกขบวนการฝ่ายรัฐได้กลับกลุ่มเคลื่อนไหวยังคงดำเนินกิจกรรมต่อยอดด้วยใช้ยุทธวิธีท้าทายระบบการเมืองปกติโดยวิธีการใช้รุมเข้ามาป้องกันรถแก๊สน้ำตา และป้องกันรถน้ำแรงดันสูงของรัฐ เป็นต้น (กมลวรรณ ทับทิมทอง และวีระ หวังสัจจะโชค, 2566, หน้า 1-17)

สรุปได้ว่า บทความวิชาการชิ้นนี้ได้ตอบคำถามในการค้นคว้าข้อเท็จจริงตามหลักวิชาการและได้คำตอบจากสิ่งที่ต้องการตอบคำถามในเรื่องของยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ซึ่งพบข้อแตกต่างจากขบวนการเคลื่อนไหวรุ่นเก่าในประเด็นภาวะผู้นำเพราะผู้นำขบวนการเข้มแข็งหรือคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจกับเรื่องที่ตนเองได้รับผลกระทบและมีความเป็นเอกเทศสูงในข้อเรียกร้องกลุ่มตนเอง ในอีกทางหนึ่งขบวนการเคลื่อนไหวอย่างไม่เป็นทางการก่อเกิดผลดีในการขยายแนวร่วมพันธมิตรเพื่อระดมมวลชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งโดยตรงกับโดยอ้อมผ่านการสร้างยุทธวิธีสร้างการรับรู้หรือสร้างเครือข่ายสาธารณะให้เป็นสื่อกลางในการช่วยผลักดันข้อมูลข่าวสารและเป็นกระบอกเสียงคอยสร้างแรงสนับสนุนไปยังผู้มีอำนาจอีกทั้งยังช่วยป้องกันขบวนการโต้กลับ (counter-movement) จากกลุ่มเคลื่อนไหวอื่นหรือชนชั้นนำที่เสียผลประโยชน์ ในอีกปัจจัยนั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้เลยว่าสื่อมีอิทธิพลอย่างยิ่งยวดในการเชื่อมโยงขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ เรามักพบเห็นขบวนการเคลื่อนไหวเริ่มมีมากยิ่งขึ้นทั้งพื้นที่ออนไลน์และพื้นที่ออฟไลน์และได้นำยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยการระดมทรัพยากรต่างๆ แม้ประเทศไทยอยู่ภายใต้โครงสร้างโอกาสทางการเมืองปิดแต่ขบวนการเคลื่อนไหวหลายๆ กลุ่มและสามารถเป็นกระบอกเสียงสำคัญในบทบาท ผู้ร่วมเครือข่ายกับกลุ่มเคลื่อนไหวอื่นจนกระทั่งผลักดันข้อเรียกร้องได้อย่างประสบผลสำเร็จ

3. สรุป

คณะผู้เขียนได้ทำการศึกษาบทความวิชาการชิ้นนี้ โดยตั้งใจนำเสนอผ่านแหล่งข้อมูลที่มีข้อเท็จจริงในหนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย และข่าวสารทางเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือในเรื่องแนวคิด ทฤษฎี งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องความหมายหรือประเภทของยุทธวิธีการเคลื่อนไหวต่างๆ จากนักวิชาการไทยและนักวิชาการตะวันตกเพื่อนำแนวคิดทั้งหลายมาอภิปรายผลเปรียบเทียบกับพัฒนาการยุทธวิธีการต่อสู้ของกลุ่มคนรุ่นเก่าและกลุ่มคนรุ่นใหม่เกิดข้อแตกต่างอย่างไร โดยคณะผู้เขียนเริ่มต้นศึกษาพัฒนาการยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นเก่าในประเทศไทย ได้แก่ ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเยาวชน 14 ตุลาคม 2516 ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ 6 ตุลาคม 2519 และ ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวขบวนการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย จากนั้นจึงเลือกนำเสนอยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวถึงยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่สามารถประสบความสำเร็จในเชิงบริบทเศรษฐกิจ สังคม การเมืองถดถอยลง เช่น ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มดาวดิน ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่ม Young Pride Club ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลว ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนในสถาบันการศึกษา และ ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเยาวชนปลดแอก (Free Youth) พร้อมทั้งบทสรุปเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการศึกษายุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองให้เกิดความเข้มข้นในทางวิชาการต่อไป

จากการนำเสนอเรื่องราวทางวิชาการดังกล่าวเพื่อเป็นคำแนะนำให้ผู้อ่านได้ศึกษาค้นคว้ายุทธวิธีการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในอนาคตมีแนวโน้มที่มีรูปแบบขบวนการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่ผนึกรวมกันเป็นปีกแผ่นเพื่อปลุกฝังประชาธิปไตยอย่างเต็มไปดได้อย่างดี อีกหนึ่งข้อสังเกตภายใต้ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่นั้นเห็นผลลัพธ์ที่จะสามารถผลักดันข้อเรียกร้องสู่กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถสร้างผลสะท้อนแก่ผู้ร่วมอุดมการณ์หรือผู้มีอิทธิพล ยกตัวอย่างเช่น การใช้ยุทธวิธีการสื่อสารสาธารณะ ยุทธวิธีการสร้างการรับรู้โดยลงพื้นที่ออนไลน์ ชูป้าย แสดงภาพประวัติศาสตร์การเมือง ยุทธวิธีการลงชื่อทางกฎหมาย ยุทธวิธีการร้องเพลงที่มีความหมายทางการเมือง ยุทธวิธีการลงชื่อผ่านสื่อออนไลน์ การไลฟ์สด เวทีเสวนาออนไลน์ เป็นต้น

หากกล่าวว่ายุทธวิธีการทางการเมืองเหล่านี้บ่งบอกถึงการท้าทายเชิงอำนาจ เชิงสัญลักษณ์ ซึ่งมีนัยยะความสำคัญทางการเมืองอย่างชัดเจนและถูกนำไปใช้เคลื่อนไหวทางการเมืองในอนาคตอย่างแน่นอน ด้วยการปรับเปลี่ยนข้อเรียกร้องจากเวทีรัฐมุ่งหน้าเข้าหาเวทีของมวลชนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการตื่นตัวของกลุ่มคนรุ่นใหม่อาจส่งผลดีไปสู่การเมืองระดับชาติอย่างแท้จริง แม้อยู่ในสถานะการเมืองที่สับสนมึนแต่ก็มีโอกาสที่คนรุ่นใหม่สร้างสังคมในแบบฉบับของตนเอง ในยุทธวิธีที่สามารถให้คนทั้งโลกสื่อสารหรือรวมตัวรับรู้ในสิ่งที่ต้องการเรียกร้องผ่านทางการเมืองแบบละมุน (Soft Power) หรือ วัฒนธรรมป๊อป (Pop Culture) แสดงออกมาในรูปแบบของการเสียดสีสังคม ล้อการเมือง ในการกระทำของคนรุ่นเก่าหรือความ

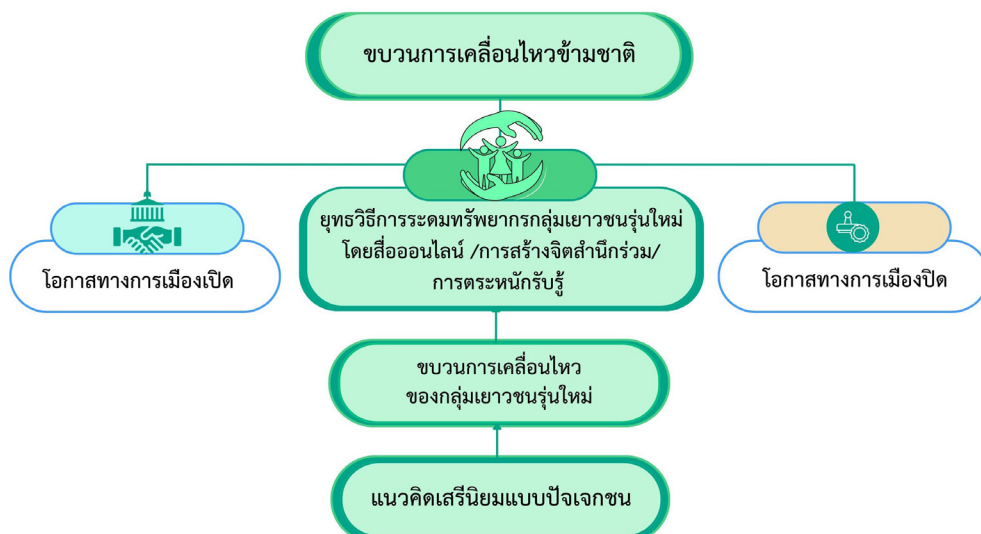

ล้ำสมัยในการเมืองไทยให้สายตาของชาวโลกได้ประจักษ์และเข้าใจต่อบริบททางสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตามกระแสธารทางความคิดแบบประชาธิปไตยตามหลักการปกครองที่สามารถเข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น และทุกย่อมหญาของสังคมไทยในอนาคต

4. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การศึกษายุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพิ่มเติมเกี่ยวกับยุทธวิธีทางการเมืองของคนรุ่นใหม่โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมสูง และให้ความสำคัญกับแนวความคิดเสรีนิยมประชาธิปไตยเป็นอย่างมากมารวมตัวกันหลากหลายกลุ่มกระทั้งเป็นการรวมทั้งลักษณะแบบหลวมๆ เป็นขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ แต่ละกลุ่มเคลื่อนไหวมีกลยุทธ์ในการเคลื่อนไหวที่คล้ายคลึงกัน คือ พยายามใช้ยุทธวิธีการระดมทรัพยากรกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ผ่านสื่อออนไลน์ การสร้างจิตสำนึกร่วม และเพิ่มการตระหนักรู้ต่อสิทธิพึงมีให้แก่ประชาชนตามประเด็นการเรียกร้องถึงแม้ช่วงเวลานั้นเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวได้ ความพิเศษคือแม้การเมืองเปิดให้สามารถเคลื่อนไหวตามกฎหมายกติกา หรือ การเมืองปิดโดยสภาพการเมืองที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวก็ตาม

อย่างไรก็ดี กลุ่มคนรุ่นใหม่มักใช้แนวทางข้างต้นเป็นยุทธวิธีทางการเมืองหลักและพบอีกว่าบางประเด็นการเคลื่อนไหวส่งผลสะท้อนเป็นที่จับตามองต่อขบวนการเคลื่อนไหวข้ามชาติอีกด้วย แสดงว่ายุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยวิธีการข้างต้นนี้สามารถระดมทรัพยากรด้านคน ทรัพยากรเงิน และขวัญกำลังใจจากสายตาประชาชนภายนอกได้เป็นอย่างดีกับสภาวะการเมืองที่สั่นคลอนเช่นนี้ คณะผู้เขียนจึงขอสรุปข้อมูลองค์ความรู้ที่ได้รับ สังเคราะห์ในแต่ประเด็นออกมาตามแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ทับทิมทอง และวีระ หวังสัจจะโชค. (2566). การเปรียบเทียบยุทธวิธีและนวัตกรรมการเคลื่อนไหวด้วยสื่อสังคมออนไลน์ของขบวนการเคลื่อนไหว “The Umbrella Movement” กับ “คณะประชาชนปลดแอก”. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา*, 11(1), 1-17.
- _____. (2566). ยุทธวิธีและนวัตกรรมการเคลื่อนไหวด้วยสื่อสังคมออนไลน์: ศึกษาเปรียบเทียบขบวนการเคลื่อนไหว “The Umbrella Movement” กับ “คณะประชาชนปลดแอก”. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จารุวัฒน์ เกียรติวรรณ. (2549). *ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในไทย*. กรุงเทพฯ: ประชาธิปไตยแรงงาน.
- ใจ อึ้งอาภรณ์ และคณะ. (2544). *อาชญากรรมรัฐในวิกฤตการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการรับข้อมูลและสืบพยานเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519.
- โชติกา พรหมเพิก และอจิรภาส เพียรขุนทด. (2562). *ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มดาวดิน. การประชุมทางวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5 การบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล: กฎหมาย ความเป็นธรรมและการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย, 1-2 พฤศจิกายน 2562*, (หน้า 510-521). ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2540). *ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่*. กรุงเทพฯ: วิภาษา.
- นิพนพิณณ์ เครื่องสนุก. (2566). *ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มยังไทร์คลับ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 6(2), 87-101.
- เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ. (2555). *การเคลื่อนไหวทางสังคมในบริบทของสังคมไทย. วารสารสังคมศาสตร์*, 15(1), 145-151.
- เพ็ญพรรณ อินทปิ่นดี. (2563). *ย้อนอดีต เข้าใจปัจจุบัน ร่วมแก้เพื่ออนาคต: ขบวนการนักศึกษา. เข้าถึงได้จาก* <https://theactive.net/read/20200731/>
- ภิญญพันธ์ พจนะลาวัณย์. (2565). *เครื่องแบบ ทรงผม หน้าเสาชง ไม่เรียว: ประวัติศาสตร์วินัยและการลงทัณฑ์ในโรงเรียนไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วุฒิเมศรี ไกรจริยาเวทย์. (2564). *บทบาทของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม "กลุ่มนักเรียนเลว" ในการผลักดันนโยบายด้านการศึกษา. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริสุดา แสงทอง. (2564). *ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่: จุดยืนประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 8(2), 287-297.

อุเชนทร์ เชียงแสน. (2561). *การเมืองภาคประชาชน*. กรุงเทพฯ: มติชน.

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรัตน์. (2556). พลวัตภายในแนวการวิเคราะห์ขบวนการทางสังคม. *วารสารสังคมศาสตร์*, 43(1), 181-204.

Edwards, G. (2014). *Social movements and protest*. New York: Cambridge University Press.

McCarthy, J. & Zald, M. (1977). Resource Mobilization and Social Movements: A Partial Theory. *American Journal of Sociology*, 82(6), 1212-1241.

Prachathai Online. (2016). *เปลี่ยนรูปแบบเปลี่ยนวิธีของขบวนการนักศึกษาจาก 2519 ถึง 2559*. เข้าถึงได้จาก <https://prachatai.com/journal/2016/09/68100>

Tarrow, S. (1998). *Power in Movement Social movement, collective action and politics*. New York: Cambridge University Press.

Tilly, C. (1977). *From Mobilization to Revolution*. New York: University of Michigan.

